

Valga vald
Valga maakond

**VALGA VALLA
TEEHOIUKAVA 2021 – 2025**

Tellija:

Valga Vallavalitsus
Puiestee 8, 68203 Valga
reg.nr 77000507
tel 766 9900
kontaktisik: Toomas Klein
e-post: toomas.klein@valga.ee

Töövõtja:

OÜ Reaalprojekt
Tallinna 45, 71008 Viljandi
reg.nr 10765904
tel 433 6144
kontaktisik: Kalle Muru
e-post: kalle@reaalprojekt.ee

SISUKORD

1	Sissejuhatus.....	3
1.1	Olukorra kirjeldus	3
1.2	Kasutatud materjalid	4
1.3	Seadusandlus	4
2	Teede seisukorra hindamine	6
2.1	Teede ülevaatus	6
2.1.1	Valga linna tänavad.....	6
2.1.2	Valga valla teed ja tänavad.....	7
3	Tänavate ja teede teehoiutööd.....	8
3.1	Teede hooldamine.	8
3.1.1	Tee kaitsevööndi hooldus.....	8
3.1.2	Mullete hooldus.....	8
3.1.3	Kruuskatete hooldus.....	9
3.1.4	Katete talihooldus.....	9
3.1.5	Kattega teede säilitusremont.	9
3.2	Teede ehitus- ja ümberehitustööd.....	10
3.2.1	Kruuskattega teed.....	10
3.2.2	Tolmuvaba- ja mustkattega teed.....	10
4	Investeeringute kavandamine	12
5	Kokkuvõte.....	13

LISAD

LISA 1 – Valga valla THK investeeringute kava 2021-2025

1 Sissejuhatus.

1.1 Olukorra kirjeldus

Käesolev Valga kohalike teede teehoiukava aastateks 2021 - 2025 on koostatud Valga Vallavalitsuse tellimusel ning seisnes põhiliselt töös „Valga valla kohalike teede ja tänavate inventariseerimine ja teehoiukava 2020 – 2024 koostamine“ esitatud teehoiukava 2020 – 2024 värskendamises. Töö eesmärgiks on anda ülevaade olemasolevas kohalike teede nimekirjas olevate teede ja tänavate seisukorra kohta ning pakkuda välja visioon vajalikest tööd aastatel 2021 kuni 2025. Visiooni alusel koostatakse teehoiukava aastateks 2021 kuni 2025, mis oleks valla eelarves teetöödeks vajalike rahaliste vahendite arvestamise suuniseks.

Haldusreformi järgselt ühinesid 22. oktoobrist 2017.a. Valga vallaks Valga linn ning endised Karula, Taheva, Tõlliste ja Õru vald. Olemasoleva teede nimekirja põhjal on Valga valla kohalike teede ja tänavate nimekirjas 452 teed ja tänavat, mis oma asukoha järgi paiknevad vastavalt Tabelile 1.

Tabel 1 Kohalike teede ja tänavate arv ning pikkus Valga vallas

Endine omavalitsusüksus	Teed või eraldipaiknevad teeosad (tk)	Teede pikkus (km)
Valga linn	216	82,409
Karula vald	82	99,595
Taheva vald	39	35,322
Tõlliste vald	97	88,985
Õru vald	18	14,438
Kokku	452	320,749

Valga linna tänavatest on 65,3% tolmuvaba kattega, samas endiste valdade teedest on 92,9% kruuskattega või pinnasteed. Tiheasustusega piirkondades on ka endistes valdades vähesel määral tolmuabasid teid. Valga valla kohalikud tänavad on üldjuhul arvestatava liiklussagedusega, kuid kohalikud teed on võrdlemisi väikese liiklussagedusega (aastane keskmine ööpäevane liiklussageduse ei ületa üldjuhul 50 sõidukit) tulenevalt hõredast rahvaarvust väljaspool tiheasustusalasid.

1.2 Kasutatud materjalid

Käesoleva töö juures on kasutatud järgmisi materjale:

1. Valga vallavalitsuselt saadud Valga valla teede nimekiri (seisuga dets 2018.a.);
2. Valga valla kohalike teede ja tänavate inventariseerimine ja teehoiukava 2020 – 2024 – OÜ Reaalprojekt 2020.a.
3. Tee projekteerimise normid (MTM 05.08.2015.a. määrus nr 106);
4. Tee seisundinõuded (MTM 14.07.2015.a. määrus nr 92)
5. Tee ehitamise kvaliteedinõuded (MTM 03.08.2015.a määrus nr 101)
6. Teeregistri andmed Valga valla teede kohta (seisuga mai 2019.a.);
7. Valga valla arengukava 2019-2023 – Valga valla koduleht;
8. Kergkatete ehitamise juhised (MA peadirektori 12.12.2007.a. käskkiri nr 255);
9. Pindamisjuhised (MA peadirektori 28.12.2017.a. käskkiri nr 0326);
10. Tüüpkatendid väikese liiklussagedusega teedele (MA juhendmaterjal 16.04.2019.a.).

1.3 Seadusandlus

Kohalike teedele esitatud nõuded on määratud põhiliselt Ehitusseadustikuga ning sellest tulenevate õigusaktidega. Lisaks tuleb arvestada Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses toodud nõudeid.

Ehitusseadustiku §91 määrab, et Ehitusseadustiku 11. Peatüki „Tee“ nõudeid kohaldatakse avalikult kasutatavale teele ja avalikkusele ligipääsetavale erateele. §92 on ära toodud terminid:

1. Tee on rajatis, mis on ette nähtud inimeste, sõidukite või loomade liikumiseks või liiklemiseks. Tee osaks loetakse tunnel, sild, viadukt ja muud liiklemiseks kasutatavad ning tee toimimiseks vajalikud rajatised.
2. Maantee on väljaspool linnu, alevide ja alevikke paiknev tee sõidukite ja jalakäijate liiklemiseks.
3. Tänav on linnas, alevis või alevikus paiknev tee.
4. Tee võib koosneda mitmest tee liigist.
5. Avalikult kasutatav tee on riigitee, kohalik tee ja avalikuks kasutamiseks määratud eratee. Avalikult kasutatavat teed võib kasutada igäüks õigusaktides sätestatud piiranguid järgides.
6. Riigitee on riigile kuuluv tee, mille osas omaniku ülesandeid täidab Maanteeamet.
7. Kohalik tee on tee, mille osas omaniku ülesandeid täidab kohaliku omavalitsuse üksus. Kohalik tee võib olla avalikuks kasutamiseks määratud eratee, kohaliku omavalitsuse üksusele kuuluv tee või kohaliku omavalitsuse volikogu otsuse kohaselt kohaliku omavalitsuse hallatav kohaliku liikluse korraldamiseks vajalik muu tee.

8. Avalikkusele ligipääsetav eratee on tee, mis on tee omaniku poolt määratud avalikkusele suunatud funktsiooniga ja mis ei ole riigitee või kohalik tee.

§ 94. Määrab eratee avaliku kasutamise tingimused

1. Eratee määrab avalikuks kasutamiseks riik või eratee asukoha kohalik omavalitsus.
2. Eratee avalikuks kasutamiseks määramiseks peab riigil või kohalikul omavalitsusel olema õigus tealuse maa kasutamiseks tulenevalt piiratud asjaõigusest. Kui maa omanik ei ole nõus leppima kokku piiratud asjaõiguse seadmises, on riigil või kohalikul omavalitsusel asjaõiguse omandamiseks õigus taotleda sundvalduse seadmist.
3. Eratee avalikuks kasutamiseks määramisega lähevad riigile või kohalikule omavalitsusele üle kõik teeomaniku kohustused, õigused ja vastutus. Halduslepingus võib tee omanikuga kokku leppida, et teeomaniku kohustused, õigused ja vastutus jäävad eratee omanikule. Halduslepingu andmed kantakse maakatastrisse.

§96 määrab ära tee ehitamisele esitatavad nõuded. Teede ehitamise kvaliteedinõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister oma määrusega. Töö koostamise hetkel on selleks „Tee ehitamise kvaliteedinõuded“ (vastu võetud 03.08.2015.a. nr 101).

§97 määrab ära tee korrasolekule esitatavad nõuded. Tee ja tee toimimiseks vajalikud rajatised tuleb korras hoida viisil, et need vastaksid nõuetele ning tagatud oleksid tingimused ohutuks liiklemiseks. Tee seisundinõuded määrab valdkonna eest vastutav minister oma määrusega. Töö koostamise hetkel on selleks „Tee seisundinõuded“ (vastu võetud 14.07.2015.a. nr 92).

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõige 1 sätestab, et omavalitsusüksuse ülesandeks on korraldada antud vallas või linnas lisaks muudele kohustustele ka valla teede ja tänavate korrashoidu, juhul kui need ülesanded ei ole seadusega antud kellegi teise täita.

2 Teede seisukorra hindamine

2.1 Teede ülevaatus

OÜ Reaalprojekt poolt teostati teede ülevaatus perioodil mai-juuni 2019.a. Ülevaatus teostamise eel ja ajal oli ilm üldiselt kuiv, mis ei aita kahjuks kaasa probleemsete kohtade avaldumisele teedel. Samas esinesid ülevaatus perioodil üksikud lühiajalised tihedad sajuhood, mis mõningad probleemsed kohad teedel esile tõid. Ülevaatus käigus kontrolliti tee üldist olukorda ja sõidetavust ning veeviimarite olukorda ning teemaa-ala seisukorda. Teekatte tasasust, roopasügavust ja kandevõimet käesolevas töös ei kontrollitud. Kui tee pikkuse mõõtmisel on võrdlemisi konkreetne tulemus, siis tee laiuse määramine on eriti kruusateedel komplitseeritud, sest tee serva määramine on keeruline. Aja jooksul on kruuskate vajunud teekatte servadesse ning tegelikult sellel serval sõitmine ei ole võimalik või vähemasti mitte ohutu.

2.1.1 Valga linna tänavad.

Valga vallasise linna kattega tänavate seisukord on üldjuhul rahuldav ja vastab MTM määruses nr 92 toodud seisundi tasemetele 1 ja 2. Valga linna keskust läbivad Kesk ja Kuperjanovi tn (kuni Pika tn ristmikuni) on suures osas rekonstrueeritud. Ka magistraaltänavad Võru tänav ja Tartu tänav on suures osas rekonstrueeritud. Pikal ja Viljandi tänaval on rekonstrueeritud kate. Viimase aasta jooksul on rekonstrueeritud Petseri tänav ning Saviaugu tänav ja välja ehitatud osa Männiku tänava pikendusest Metsa tänavani. Ebarahuldavas seisus on suurema liiklusintensiivsusega Lõuna tänav ning Tambre tee. 2021.a. on plaanis rekonstrueerida Tartu tn – Pikk tn ringristmik, J. Kuperjanovi tn lõigul Pikk tänav- raudtee ülesõit, Metsa tn lõigul Pikk tn kuni Karja tn ning Lõuna tänav kogu ulatuses. Nendeks töödeks on riik eraldanud toetust.

Kõrvaltänavate põhilised probleemid on seotud katte ebatasasusega, samas löökauke, võrkpragusid või pikiroopaid on täheldatud üksikutes kohtades ning neid parandatakse iga-aastaselt. Linnas on rekonstrueeritud vee- ja kanalisatsioonitorustikud, kuid osaliselt on jäänud torutööde järgselt tänavate muldekihid korralikult tihendamata, mistõttu on mitmel tänaval katted ära vajunud või esinevad külmakerked.

Kruuskattega teid on Valga linnas üsna vähe. Rohkem on neid Tambre suvilarajoonis ning kohtades, kus liiklussagedused on madalad. Kruuskattega teed on valdavalt rahuldavas seisukorras.

Olemasolevad kergliiklus- ja kõnniteed on põhilistel liikumismarsruutidel heas seisukorras. Liiklusohutust ja elukeskkonda aitab parandada kindlasti nende arvukuse suurendamine, samuti kõnniteede katete uuendamine.

Linna läbivat Pedeli jõge ületab kolm autosilda, millede seisukord vajaks eraldi ülevaatamist. Lisaks vajavad puhastamist olemasolevad truubid ning hooldust vajab ka sademevee kanalisatsiooni nähtav osa ehk restkaevud.

2.1.2 Valga valla teed ja tänavad.

Valga valla kohalikud teed on valdavalt kruuskattega, väike osa on tolmuva kattega teid (asfalt- ja kergkatend), kuid esineb kohati ka pinnaskattega teid. Suures osas asuvad valla teed hajaasustusega alal ja on peamiselt ühendusfunktsiooniga, st on ühendusteedeks külade ning majapidamiste vahel riigi kõrval- ja tugimaanteedega. Pikemas perspektiivis tuleks tõsta tolmuva katete osakaalu, eriti teedel, kus on tihedam liiklus või mis läbivad elumajade piirkonda.

Visuaalse vaatluse põhjal võib öelda, et valdavalt kasutavad teid kohalikud elanikud ja põllumajandus- ning metsatransport, vähemal määral maakonna bussitransport ning turistid. Hinnanguliselt jääb aasta keskmine ööpäevane liiklussagedus kohalikel teedel alla 50 auto ööpäevas.

Vaatlusperioodil oli teede seisukord pigem rahuldav, kuid esines ka heas ning mitterahuldavas seisukorras teid. Kruusateedest suurem osa vajavad hoolduse käigus osalist kruusa pealevedamist või lausa rekonstrueerimist. Samas on kohalikke teid, kus avalik huvi puudub ning ei ole otstarbekas teekatet remontida.

Peamised puudused teedel on seotud teekatte ebatasasusega, mis mõjutab otseselt sõidumugavust, st esineb nii auke, kui ka nn "trepis katet". Vaatluse ja üldise praktika põhjal tuleb märkida, et peamine põhjus kruusateede seisukorra kvaliteedi langusel on kas liiga õhuke kulumiskiht, vale sõelkõvera ja omadustega kulumiskihi materjal või liigsuured sõidukiirused mõnedel lõikudel. Kandevõime või külmakerke probleemidega teid vaatluste ajal eriti ei täheldatud ja seda tõenäoliselt vaatluste ajal ja sellele eelneval ajal valitsenud ilmaoludest tulenevalt (pikk kuivaperiood).

Kohalikel teedel paikneb seitse autosilda, millede seisukord vajaks eraldi ülevaatamist. Lisaks vajavad puhastamist olemasolevad truubid ning kraavid, samuti vajavad hooldust sademevee kanalisatsiooni nähtav osa ehk restkaevud tiheasustusaladel, kus need on rajatud. Kruusateede seisundit aitaks mõnevõrra parandada ka tee servadesse kogunenud vallide eemaldamine, mis parandaks sademevete ära valgumist tee pinnalt ja/või mingil määral ka muldest.

Liiklusohutuse seisukohast on jätkuvalt oluline teemaalt ja ristmike piirkonnas liigse võsa ja/või puude likvideerimine ning teeservade niitmine.

Ülevaatamist vajab ka teetähistussüsteem ehk põhiliselt liiklusmärgid. Eriti jäi silma suunaviitade ja teede nimetustega viitade väga väikene arv. Osades kohtades tuleks kaaluda ka piirete rajamist ohtlikesse kohtadesse. Truupide asukoha võiks tähistada tähispostidega.

3 Tänavate ja teede teehoiutööd

3.1 Teede hooldamine.

Teede liiklusohutuse tagamiseks ning eluea pikendamiseks tuleb tagada nende korrapärane hooldus. Pidev hooldus võimaldab edasi lükata mahukamaid investeeringuid ja annab rahalise kokkuhoiu.

Teede hooldamisel tuleb juhinduda majandus- ja taristuministri määrusest nr 92 ning lähtuvalt tekkinud puudustest tuleb valida õige remondi- ja hooldustehnoloogia.

3.1.1 Tee kaitsevööndi hooldus.

Tee kaitsevööndi hooldetööde alla kuuluvad:

1. võsa ja puude okste lõikamine nõutava külgnähtavuse tagamiseks vähemalt kahe meetri ulatuses katte või kraavi servast;
2. liiklusohutlike objektide (suured langemisohtlikud puud, kivid jmt.) eemaldamine;
3. rohu niitmine teepeenardelt ja nõlvadelt;
4. bussiootekodade, bussipeatuste, teeäärsete puhkekohtade/platside ja teemaa koristamine;
5. teemaal kasvava taimestiku hooldus;
6. liikluskorraldusvahendite (märkide, piirete, tähispostide) puhastamine/nähtavuse tagamine.

3.1.2 Mullete hooldus.

Mulle on tee põhiliseks osaks, mille püsivusest sõltuvad katte tasetas ja katendi tugevus. Mulde püsivus sõltub suurel määral tema niiskusest, mis omakorda oleneb vee ärajuhtimisseadmete õigest rajamisest ja hooldamisest.

1. Muldkeha ristprofiil säilitatakse peenarde ja nõlvade planeerimise, täitmise ja lõikamisega, samuti kaitsmisega uhtumise ja varisemise vastu.
2. Hooldefirmad peavad kontrollima vee ärajuhtimisseadmeid igal kevadel ja sügisel, samuti suvel pärast paduvihmu ja vihmaperioode.
3. Kõik voolutakistused (truupides, drenaažides, drenaažilehtrite suudmetes) ja mulde uhtumised tuleb koheselt kõrvaldada.
4. Vee äravoolu tagamiseks tuleb rohi teepeenardelt ja mulde nõlvadelt (enne seemnete valmimist) niita.
5. Vajaduse korral kõrvaldatakse kraavide ummistused ja antakse kraavi põhjale vähemalt 1% kalle. Kui kraavidest eemaldatud pinnas ei sobi nõlvade või peenarde täiteks, paigaldatakse see õhukese kihina teemaale (kindlasti kokkuleppel maaomaniku või teevaldajaga).

6. Mulde kuivendamise tagamiseks puhastatakse torudreenide suudmed ning settekaevud sinna kogunenud taimedest ja pinnasest.
7. Katteta peenrad hõõveldatakse kattelt vee äravoolu tagamiseks. Peenra põikkalle peab olema suunaga muldkeha serva poole.

Kitsa teemaa olemasolul on tihti ainus võimalus mulde niiskusrežiimi korrastamiseks greideriga voolunõva kujundamine tee kõrvale.

3.1.3 Kruuskatete hooldus.

Kruusateede katete peamised hoolde meetmed on järgmised:

1. Hõõveldamine: profiiliparandus või tasandushõõveldamine;
2. Tolmutõrje (odavaim meetod täna CaCl₂ kasutades);
3. Kruuskattes nn "läbilöögi kohtade" täitmine katteks sobiva kruusmaterjali lisamisega;
4. Kulumiskihi taastamine ehk purustatud kruusakihi (7–8 cm) lisamine vajalikes lõikudes.

Vastavalt majandus- ja taristuministri määrusele nr 101 "Tee ehitamise kvaliteedi nõuded" (edaspidi *määrus nr 101*) peab kruusatee katte paksus olema vähemalt 20 cm, millest ülemised 12 cm peavad vastama määruse nr 101 lisas toodud terakoostisele. Teehoiukava koostamise käigus teekatte paksusi ei määratud, kuid tee remonttööde planeerimisel tuleb enne tööde algust olemasoleva katte paksust ja katte materjali terakoostist kontrollida.

Kruusatee hooldemeetme valiku määrab ära domineerivaim seisukorra näitaja (tasasus, tihedus e lahtise materjali esinemine, tolm).

3.1.4 Katete talihooldus.

Talihooldel puhul tuleb järgida vähemalt majandus- ja taristuministri määruses nr 92 toodud nõudeid ja hooldetsükleid. On oluline, et õigeaegselt tehtaks ära ettevalmistööd talihooldeks nii kruusateedel, kattega teedel kui ka tänavatel.

Juurdepääsude puhul on hooldetsükli aja määramine teomaniku kohustus, kuid üldjuhul võiks see olla maksimaalselt 24 h nii, et oleks tagatud elementaarsed liikumisvõimalused.

3.1.5 Kattega teede säilitusremont.

Kattega teede säilitusremont on remondi liik, mille eesmärgiks on teekatte olemasoleva olukorra säilitamine kuni tee või tänavarekonstrueerimiseni. Töö tulemusena sõidumugavus küll märgatavalt ei parane, kuid katte lagunemine (murenemine, augud ja osaliselt praod) on mõneks ajaks peatatud. Põhiliseks töömeetodiks on kattega teede osas pindamine ja kruusateedel kruuskatte pealmise, hõõveldamiseks vajaliku kihi taastamine. Töö võib sisaldada kraavide puhastamist ja truupide remonti või väljavahetamist ning külmakeergete likvideerimist.

Lähtudes liiklusintensiivsustest on vanade mustkatete ja asfaltbetoonkatete remondil põhiliseks töömeetodiks korduspindamine. Tee või tänava katte profiili on soovitav parandada enne pindamist sobiva asfaltbetoon-seguga. Vajadusel tuleb tõsta õigele kõrgusele trasside kaevuluugid. Sobivaim pindamisliik vanade katete puhul on nn 1-kordne või 1,5-kordne pindamine väiksema liiklusintensiivsusega ja/või väiksema raskeliikluse osakaaluga teedel ning 2-kordne pindamine suurema liiklusintensiivsusega ja/või suurema raskeliikluse osakaaluga teedel. Konkreetsete pindamisobjektide valik ja pindamistöde ulatus selgub igal aastal pärast teekatte defektide ülevaatamist.

3.2 Teede ehitus- ja ümberehitustööd

3.2.1 Kruuskattega teed

Juhul, kui olemasoleva kruuskattega tee või teelõigu seisundinõudeid ei ole võimalik tagada tavahoolde käigus, on vajalik planeerida tee rekonstrueerimine. Rekonstrueerimistöde käigus uuendatakse vajadusel teetruubid või muud tee juurde kuuluvad rajatised, ehitatakse teekraavid, likvideeritakse külmakerke kohad, parandatakse liiklusohutust ja uuendatakse kruuskate. Külmakergete likvideerimiseks kaevatakse muldkehaks mittesobiv pinnas välja ja asendatakse uue külmakerkekindla liiva või kruusliivaga. Tihti on odavam võimalus külmakerkeliste kohtade katmine geotekstiiliga ja sellele sobiva liiva või kruusliiva peale vedu.

Uue lisatava kruuskattekihi paksus rekonstrueerimistöde käigus on 10–15 cm (vt määrus nr 101). Kruusateede rekonstrueerimistöde planeerimisel on oluline eeldus nende kevadise seisukorra fikseerimine aastate lõikes. Vajalik on välja selgitada võimalike külmakergete asukohad ning teetruupide vajadused jmt.

3.2.2 Tolmuvaba- ja mustkattega teed

Valla arengu ja sotsiaalse elukeskkonna parandamise oluliseks teguriks on tolmuwabade katete osatähtsuse tõus valla avalikult kasutatavatel teedel.

Lähtudes liiklusintensiivsusest (enamus teedel kuni 300 autot ööpäevas) on soovitatav hajaasustust ühendavatel teelõikudel nn "kergkatete" ehitamine. Kergkatete ehituse eelduseks on teel külmakerkekindla alusmaterjali olemasolu ja niiskusrežiimi hoidmine. See tähendab teedele teekraavide, nõvade ja veeviimarite rajamist ja nende pidevat hooldust. Arvestades teemaaks jäetud maade kitsust, on korralike teekraavide rajamiseks vajalik külgnevate maaomanike kooskõlastus.

Kergkatte kihte saab paigaldada ainult tugevdatud, profileeritud ja korralikult rullitud alusele. Maanteeameti peadirektori 12. detsembri 2007. a käskkirjaga nr 255 kinnitatud "Kergkatete

ehitamise juhise" alusel kuuluvad kergkatete hulka nii mustsegust katted (edaspidi MSE), kui ka erinevate pindamisliikidega rajatud tolmuvabad katted. Lähtudes freesipuru (vana asfaltbetoon- või mustkatte ülesfreesimisel saadud materjal) defitsiidist Lõuna-Eestis ja samas väiksemast liiklusintensiivsusest, on tolmuvabade katete rajamise üheks võimaluseks just kergkatted, mis on tehtud pindamiskihtidest.

Pindamistöde meetodid on kirjeldatud „Pindamisjuhises“, kinnitatud Maanteeameti peadirektori 28. detsembri 2017. a käskkirjaga nr 0326. Kergkatte rajamisel on soovitatav kasutada kruuskatte eelpuistega 2-kordset pindamist. Erinevate liiklussageduste korral on võimalik varieerida aluseks kasutatava kruuskatte paksust ning kasutatavate killustikuliikide fraktsioone. Teedel või teelõikudel, kus on suur põllumajandusliku transpordi osakaal, on soovitatav viimane kiht teostada kiudpindamisena. Antud kergkate sobib reeglina liiklussageduse puhul alla 500 auto ööpäevas, kuid ei sobi teelõikudele, kus on suur raskeliikluse osakaal. Samuti võib tekkida probleeme teelõikudel, kus on palju järske teekõveraid. Sellistel lõikudel on otstarbekas kasutada freesipurust, mustkattest (MSE) või asfaltbetoonist katteid. Mustkatteid rajatakse freesipurust erinevatel meetoditel nii teel segamise ja greideritega paigaldamisega, kui ka seguritest täiendava materjali lisamisega ning laoturitega paigaldatuna. Valikuid tehes lähtutakse nii liiklusintensiivsusest, liikluse koostisest kui ka ehitustööde maksumusest. Soovituslik on freesipurule alati lisada killustikku ja bituumenit, mille koguse täpsustab labor.

Tööde planeerimisel võib lisaks lähtuda Maanteeameti projekteerimisjuhendist "Tüüpkatendid väikese liiklusega teedele". Lõpliku valiku teekatte konstruktsiooni osas annab teetööde projekti või teetööde kirjelduse koostamine.

4 Investeeringute kavandamine

Käesoleva teehoiukava investeeringute kava on koostatud lähtudes valla teede seisukorrast ja tänastest eelarve võimalustest.

Investeeringute ja teehooldekulude puhul on jälgitud pingerida:

1. piisavate vahendite tagamine teede ja tänavate regulaarseks korrashoiuks ja ohutuse tagamiseks;
2. piisavate vahendite tagamine teede ja tänavate säilitusremondiks;
3. investeeringute planeerimine teede arenguks, sealhulgas tolmuwabade katete ehitus, uute ühenduste loomine, kõnniteede ehitus, tänavate rekonstrueerimine.

Teedel, mille sõiduomadused on ebarahuldavad ning mille puhul hoolduskulud on suuremad seoses iga-aastase tolmutõrje teostamisega, vähesest kruuskatte kulumiskihist või valest teekattematerjalist tingituna vms, on otstarbekas kaaluda tee rekonstrueerimist. Sellised rekonstrueerimist vajavad teed ja teosad on nimetatud investeeringute kavas. Lisaks on soovituslik teostada kohalikel teedel ja tänavatel paiknevate sildade seisukorra hindamine, et siis vajadusel vajalikud sildade rekonstrueerimistööd siduda teede hooldus- ja/või remonditöödega.

Investeeringute kavas välja toodud teede maksumuste prognoosides on arvestatud 2020. aasta Lõuna-Eesti teetööde turuhindasid. Teehoiukava lisan planeeritud teede investeeringute kava on soovitatav iga-aastaselt üle vaadata vajalike tööde ja ehitismaksumuse täpsustamiseks. Tavapäraselt juhendatakse investeeringute kavandamisel liiklussagedusest, majanduslikust mõjust ja liiklusohutlike kohtade võimalikust likvideerimisest. Kohalike teede puhul üldjuhul mõõtmisandmed liiklussageduse kohta puuduvad ja informatsioon liiklusohutlike kohtade kohta on subjektiivne. Vaatluste ajal jälgitu põhjal võib öelda, et liiklussagedusest lähtuvalt vastavad enamused teid majandus- ja taristuministri määruses nr 92 toodud nõuetele.

Investeeringute sihipäraseks kasutamiseks on soovitatav läbi viia kas igal aastal või regulaarse intervalliga Valga valla teede ja tänavate seisukorra hindamine ning võimalusel liiklusuuringud, mis annaks hea ülevaate tegelikust olukorrast. Samuti aitaks ajakohase teede seisukorra info ja liiklustiheduse ülevaate omamine investeeringuid suunata teedele, millele on tekkinud suurem vajadus ja on rohkem kasutajaid.

Olukorra hindamine on otstarbekas läbi viia ka piirkonnas toimivate suuremate ehitus- või remonditööde järgselt, kus ühe objekti ehitamine võib kaasa tuua ümberkaudsete teede olukorra muutumise (hoonete, teede või kommunikatsioonide ehitamisel kasutatava raskeliikluse mõju ning ümbersõitude kasutamine).

5 Kokkuvõte

Käesolev Valga kohalike teede teehoiukava aastateks 2021 - 2025 on koostatud Valga Vallavalitsuse tellimusel ning seisnes põhiliselt töös „Valga valla kohalike teede ja tänavate inventariseerimine ja teehoiukava 2020 – 2024 koostamine“ esitatud teehoiukava 2020 – 2024 värskendamises. Töö eesmärgiks on kontrollida olemasolevas kohalike teede nimekirjas olevate teede seisukorda ning pakkuda välja visioon vajalikest tööd aastatel 2021 kuni 2025. Visiooni alusel koostatakse teehoiukava aastateks 2021 kuni 2025, mis oleks valla eelarves teetöödeks vajalike rahaliste vahendite arvestamise suuniseks. Teehoiukavas on tööde eeldatavad maksumused antud koos käibemaksuga. Teehoiukavas on välja toodud teede ehitus- ja ümberehitustööd, samuti säilituspindamine ja kruuskattega teedele kruusa lisamine. Teehoiukava ei sisalda korraliste hooldustööde maksumusi (teemaa ja mullete hooldus, katendi aukude ja pragude likvideerimine, katete talihooldus, kruuskatete hõõveldamine ning tolmutõrje).

Olemasoleva teede nimekirja põhjal on Valga valla kohalike teede ja tänavate nimekirjas 452 teed ja tänavat kogupikkusega 320,749 km. Valga linna tänavatest on 65,3% tolmuvaba kattega, samas endiste valdade teedest on 92,9% kruuskattega või pinnasteed.

Korrastatud ja väljaehitatud tolmuwabade katetega teedevõrk parandab valla elanike elukeskkonda, suurendab liiklusohutust ja vähendab edaspidi teehooldekulusid. Kõik see suurendab valla ja seal paikneva tootmise ning elukeskkonna konkurentsivõimet ning suurendab seeläbi maksumulusid. Teehoiukava on koostatud kirjeldamiseks teede ja tänavate seisukorda, tavahoolduse põhimõtteid ning vajadusi suuremateks rekonstrueerimistöödeks. Teehoiukavas toodud investeeringute kava on vajaduspõhine (st lähtub teede seisukorrast ning kasusaajate hulgast), kuid arvestab kohaliku omavalitsuse poolt tehtud varasemaid otsuseid (tellitud projekte) ning võimalusi. Teehoiukava alusel on võimalik koostada valla teede remondi ja arenguplaane järgnevateks aastateks ning prognoosida täiendavate rahaliste ressursside vajadusi.

Koostas: Kalle Muru

LISAD

LISA 1 – Valga valla THK investeeringute kava 2021-2025